Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100394

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-06-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костишин Лілія Володимирівна
2. Kostyshyn Liliya Volodimirivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 226

Назва наукової спеціальності: Фармація, промислова фармація

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-06-2023

Спеціальність за освітою: Фармація

Місце роботи здобувача: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, м. Чернівці, Чернівецька обл., 58002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 58.601.079

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.31.31, 76.31.30

Тема дисертації:

1. Фітохімічне та фармакологічне обґрунтування використання мильнянки лікарської та чорнобривців золотистих як сечогінних засобів

2. Phytochemical and pharmacological rationale of the use of common soapwort (Saponaria officinalis) and marigolds (Tagetes) as diuretics

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню мильнянки лікарської та чорнобривців золотистих, які, згідно з джерелами літератури, використовують у традиційній медицині як сечогінні засоби. Проведено комплексне фармакогностичне вивчення мильнянки лікарської трави і коренів та чорнобривців золотистих трави. У досліджуваній сировині встановлено наявність та визначено кількісний вміст вуглеводів, карбонових та амінокислот, летких сполук, сапонінів, сполук фенольної природи – гідроксикоричних кислот, флавоноїдів, дубильних речовин, а також визначено їх мінеральний склад. У мильнянки лікарської траві і коренях та у

чорнобривців золотистих траві досліджено полісахаридні комплекси, виділено фракції водорозчинних полісахаридів (ВРПС) і пектинових речовин (ПР), встановлено їх мономерний склад. Встановлено якісний склад і визначено кількісний вміст суми органічних кислот та кількісний вміст аскорбінової кислоти у сировині досліджуваних видів. Методом ВЕРХ у мильнянки лікарської траві і коренях та методом ГХ/МС у чорнобривців золотистих траві виявлено і встановлено кількісний вміст індивідуальних органічних кислот. Уперше проаналізовано жирнокислотний склад ліпофільних фракцій досліджуваної сировини. У досліджуваних об'єктах уперше проведено визначення амінокислотного та елементного складу. Проведено дослідження якісного складу та кількісного вмісту летких сполук і сапонінів. Методом ВЕРХ у мильнянки лікарської траві і коренях та чорнобривців золотистих траві ідентифіковано та встановлено кількісний вміст індивідуальних речовин фенольної природи: з гідроксикоричних кислот – хлорогенової, кофейної, сирінгової, р-кумарової, транс-ферулової, синапової, транс-цинамової, хінної і гідроксифенілацетатної гідроксикоричних кислот; з флавоноїдів у мильнянки траві – ізокверцитрин і кемпферол; у коренях – кверцетин, у траві чорнобривців – ізокверцитрин, нарингін, кемпферол і кверцетин; з компонентів конденсованих дубильних речовин – галокатехіну та епікатехіну у мильнянки лікарської траві, у коренях – галокатехіну, у чорнобривців золотистих траві – галокатехіну, епікатехінут та епікатехін галату. У мильнянки лікарської траві і коренях ідентифіковано 13 і 12 фенольних сполук, у чорнобривців золотистих траві – 15. Вивчено морфолого-анатомічні особливості будови мильнянки лікарської трави, визначено її основні діагностичні ознаки та запропоновано параметри стандартизації. Уперше визначено числові показники якості досліджуваних видів сировини згідно з вимогами ДФУ. Визначено оптимальні умови одержання густих екстрактів з мильнянки лікарської трави і коренів та сухого екстракту з чорнобривців золотистих трави, визначено їх гостру токсичність і встановлено сечогінну дію. Доведено нефропротекторну активність густих екстрактів з трави і з коренів мильнянки лікарської та антиоксидантну дію сухого екстракту з трави чорнобривців золотистих in vitro.

2. The thesis is devoted to the study of common soapwort and marigolds, which, according to literature sources, are used in traditional medicine as diuretics. A comprehensive pharmacognostic study of the Saponaria officinalis herb and roots and the Tagetes lucida herb, was carried out. In the studied raw materials, the presence and quantitative content of carbohydrates, carboxylic and amino acids, volatile compounds, saponins, phenolic compounds - hydroxycinnamic acids, flavonoids, tannins, along with their mineral composition, were found and determined. The polysaccharide complexes were investigated in the Saponaria officinalis herb and roots and the Tagetes lucida herb, the fractions of water-soluble polysaccharides (WPS) and pectin substances (PR) were isolated, and their monomer composition was determined. The qualitative composition was established, and the quantitative content of the sum of organic acids and the quantitative content of ascorbic acid in the raw materials of the studied species was identified and determined. For the first time, the quantitative content of individual organic acids was detected and determined by HPLC in the Saponaria officinalis herb and roots and GC/MS in Tagetes lucida herb. The fatty acid composition of lipophilic fractions of the studied raw materials was analyzed for the first time. The amino acid and elemental composition of the studied objects was determined. The qualitative composition and quantitative content of volatile compounds and saponins were studied. The quantitative content of individual substances of phenolic nature was identified and determined by HPLC method in the soapwort herb and roots and the Tagetes lucida herb: from hydroxycinnamic acids - chlorogenic, caffeic, syringic, p-coumaric, trans-ferulic, synaptic, trans-cinnamic, quinic and hydroxyphenylacetic hydroxycinnamic acids; from flavonoids in the Saponaria officinalis herb - isoquercitrin and kaempferol; in the roots - quercetin, in the Tagetes lucida herb - isoquercitrin, naringin, kaempferol, and quercetin; from the components of condensed tannins - gallocatechin and epicatechin in the Saponaria officinalis herb, in the roots - gallocatechin, in the Tagetes lucida herb - gallocatechin, epicatechin and epicatechin gallate. In the Saponaria officinalis herb and roots, 13 and 12 phenolic compounds were identified, and in the Tagetes lucida herb - 15. The morphological and anatomical features of the structure of the Saponaria officinalis herb were studied, its main diagnostic features were determined, and standardization parameters were proposed. For the first time, the numerical quality indicators of the studied raw materials were determined according to the requirements of the State

Pharmacopoeia of Ukraine (SPU). The optimal conditions for obtaining thick extracts of the Saponaria officinalis herb and roots and dry extract of the Tagetes lucida herb were determined, their acute toxicity was identified, and diuretic effect was established. The nephroprotective activity of thick extracts from the herb and roots of Saponaria officinalis and the antioxidant effect of the dry extract from Tagetes lucida herb were proved in vitro.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марчишин Світлана Михайлівна
2. Marchyshyn Svitlana Mykhaylivna

Кваліфікація: д. фармац. н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одинцова Віра Миколаївна
2. Odyntsova Vira Mykolaivna

Кваліфікація: д. фармац. н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кисличенко Вікторія Сергіївна
2. Kyslychenko Viktoriya Sergiyivna

Кваліфікація: д.фарм.н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Драпак Ірина Володимирівна
2. Drapak Iryna Volodymyrivna

Кваліфікація: д. фармац. н., 15.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зарівна Надія Орестівна
2. Zarivna Nadiya Orestivna

Кваліфікація: к. фармац. н., 15.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Логойда Лілія Святославівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Логойда Лілія Святославівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.